

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമാസമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ അയോധ്യാകാണ്ഡേ

॥ ഏകോനപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ശ്രീ രംഗരാമാനുജ മഹാദേശികൻ

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ശ്രീഃ
ശ്രീമതേ രാമാനുജായ നമഃ
ശ്രീമതേ നിഗമാന്തമഹാദേശികായ നമഃ
ശ്രീസീതാലക്ഷ്മണഭരതശത്രുഘ്നഹനുമത്സമേത ശ്രീരാമചന്ദ്ര പരബ്രഹ്മണേ നമഃ

|| ഏകോനപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||

ഗ്രാമ്യാണാം വാർതാം ശൃൺവതഃ ശ്രീരാമസ്യ
കോസലസീമാനമതിക്രമ്യ ഗമനം വേദശ്രുതിഗോമതീസ്യന്ദികാഖ്യാഃ
സരിതഃ സമുത്തീർയ്യ തസ്യ സുമന്ത്രം പ്രതി കിഞ്ചിന്നിവേദനം

രാമോപി രാത്രിശേഷേണ
തേനൈവ മഹദന്തരം |
ജഗാമ പുരുഷവ്യാഘ്രഃ
പിതൃരാജ്ഞാമനുസ്മരൻ || 2.49.1 ||

തഥൈവ ഗച്ഛതസ്തസ്യ
വ്യപായാദ് രജ്ജനീ ശിവാ |
ഉപാസ്യ തു ശിവാം സന്ധ്യാം
വിഷയാനത്യഗാഹത || 2.49.2 ||

ഗ്രാമാൻ വികൃഷ്ടസീമാന്താൻ
പുഷ്പിതാനി വനാനി ച |
പശ്യന്നതിയയൗ ശീഘ്രം
ശന്നൈരിവ ഹയോത്തമൈഃ || 2.49.3 ||

ശൃൺവൻ വാചോ മനുഷ്യാണാം
ഗ്രാമസംവാസവാസിനാം |

രാജാനം ധിഗ് ദശരഥം
കാമസ്യ വശമാസ്ഥിതം || 2.49.4 ||

ഹാ നൃശംസാദ്യ കൈകേയീ
പാപാ പാപാനുബന്ധിനീ |
തീക്ഷ്ണാ സംഭിന്നമർയാദാ
തീക്ഷ്ണകർമണി വർതതേ || 2.49.5 ||

യാ പുത്രമീദ്യശം രാജുഃ
പ്രവാസയതി ധാർമികം |
വനവാസേ മഹാപ്രാജ്ഞം
സാനുകൂലം ജിതേന്ദ്രിയം || 2.49.6 ||

കഥം നാമ മഹാഭാഗാ
സീതാ ജനകനന്ദിനീ |
സദാ സുഖേഷ്വഭിരതാ
ദുഃഖാൻയനുഭവിഷ്യതി || 2.49.7 ||

അഹോ ദശരഥോ രാജാ
നിഃസ്നേഹഃ സ്വസുതം പ്രതി |
പ്രജാനാമനഘം രാമം
പരിത്യക്തുമിഹേച്ഛതി || 2.49.8 ||

ഏതാ വാചോ മനുഷ്യാണാം
ഗ്രാമസംവാസവാസിനാം |
ശൃൺവന്നതിയയൗ വീരഃ
കോസലാൻ കോസലേശ്വരഃ || 2.49.9 ||

തതോ വേദശ്രുതിം നാമ
ശിവവാരിവഹാം നദീം |

ഉത്തീർയാദിമുഖഃ പ്രായാ -
ദഗസ്ത്യാധൃഷിതാം ദിശം || 2.49.10 ||

ഗത്യാ തു സുചിരം കാലം
തതഃ ശീതവഹാം നദീം |
ഗോമതീം ഗോയുതാനുപാ -
മതരത് സാഗരംഗമാം || 2.49.11 ||

ഗോമതീം ചാപൃതിക്രമ്യ
രാഘവഃ ശീഘ്രഗൈർഹയൈഃ |
മയൂരഹംസാദിരുതാം
തതാര സ്യന്ദികാം നദീം || 2.49.12 ||

സ മഹീം മനുനാ രാജ്ഞാ
ദത്താമിക്ഷ്യാകവേ പുരാ |
സ്തീതാം രാഘ്രവൃതാം രാമോ
വൈദേഹീമൻവദർശയത് || 2.49.13 ||

സുത ഇത്യേവ ചാഭാഷ്യ
സാരഥിം തമദീക്ഷ്ണശഃ |
ഹംസമത്തസ്വരഃ ശ്രീമാ -
നുവാച പുരുഷോത്തമഃ || 2.49.14 ||

കദാഹം പുനരാഗമ്യ
സരയാഃ പുഷ്പിതേ വനേ |
മൃഗയാം പർയടീഷ്യാമി
മാത്രാ പിത്രാ ച സംഗതഃ || 2.49.15 ||

നാത്യർഥമദികാക്ഷാമി
മൃഗയാം സരയുവനേ |

രതിർഹ്യേഷാതുലാ ലോകേ
രാജർഷിഗണസമ്മതാ || 2.49.16 ||

രാജർഷിണാം ഹി ലോക്യേന്ദ്രിൻ
രത്യർഥം മൃഗയാ വനേ |
കാലേ കൃതാം താം മനുജൈ -
ർധൻവിനാമദികാഷ്ഠിതാം || 2.49.17 ||

സ തമധ്യാനമൈക്ഷ്യാകഃ
സൂതം മധുരയാ ഗിരാ |
തം തമർഥമദിപ്രേത്യ
യയൗ വാക്യമുദീരയൻ || 2.49.18 ||

|| ഇത്യാർഷേ ശ്രീമദ്രാമായണേ വാൽമീകീയേ ആദികാവ്യേ
അയോധ്യാകാണ്ഡേ ഏകോനപഞ്ചാശഃ സർഗഃ ||